

ik ben blijde over de genade. Hand. XI: 23, als zij de genade Gods zagen, zij waren verblijd. Och ! ik smeeke U, God de Heilige Geest, om Uwe leidinge en om Uwe bewerkinge, Ps. CXLIII:10. Heilig mij geheel en al, het is toch Uw werk.

6. Het zesde nut, dat er in de zonde voor de godzaligen is, is: dat de zonde hen zoo bedroefd maakt; het kruis maakt hen zoo bedroefd niet als de zonde. Paulus was verblijd in de banden, maar hoe kermde hij over de zonde, Rom. VII. De zonde is hem als een pak, gelijk als een zieke een accident is; zegt hij, was ik daarvan verlost!

7. Het zevende nut is: het brengt hen tot zulk een zelfonderzoek, waar dat hun ongelegenheden uit spruiten. Is een vrome daar ziek, dat hij zich niet onderzoekt, dat is niet goed. Ze zien, waar hun ongemak uit spuit. Men zou haast niet denken dat het in den Bijbel stond; maar ziet Job XIII: 23, Hoe vele misdaden en zonden hebbe ik? maak mijne overtredinge, ende mijne zonden mij bekend.

8. Het doet dat goed, zij flatteeren zichzelf niet, zij maken zichzelf niet grooter als zij zijn; ziet het in Paulus, Rom. VII.

9. Het maakt hen altijd zoo klein en nederig. Ziet gij uw vlekken van geveinsdheid en opgeblazenheid in den spiegel van het Woord en van uw hart, dat zijn vernederende dingen. Beter is 't dat de zonde u vernedert, als dat uw gaven en gestalten u opgeblazen maken.

10. Het tiende nut is : het doet u zoo bidden. Wij weten niet, of er wel iets zoo aandrijft om te bidden als de zonde; dan is 't, och Heere ! hoor, och Heere vergeef ! Zij buigen om die oorzaak hun knieën dikwijls, en zij breiden hun handen uit tot God; die bede in 't Vader Ons, verveelt hun nooit, Vader, vergeeft ons onze schulden.

11. Het elfde goed, dat er in de zonde is, is dit: het maakt zoo zachtmoedig. Zoo een kind Gods is niet haastig, als een ander eens zwaar valt; dat u nu gebeurt, zegt hij, dat gebeurde mij gisteren, en 't gebeurt mij ligt morgen. Gal. VI: 1, door zachtmoedigheid zoeken ze de gevallenen op te helpen.

12. Het twaalfde nut is ; 't maakt hen zoo bescheiden om over hun staat oordeel te vellen. Zij vellen niet licht vonnis over hun naasten, maar zij zien op zichzelf, Gal. VI : 3, meent niet bij uzelfen iets te zijn.

13. Het dertiende nut is : het doet hun zien de onveranderlijkheid van Gods verbond, dat vast en genadig is, dat het niet is om iets in hen; al is 't dat zij den band breken door hun zonden,

dat breekt de liefde **Gods** niet. Want bergen zullen wijken, **ende** heuvelen wankelen, maar **Mijne goedertierenheid** en zal van u niet wijken, **ende** het verbond **Mijnes** vredes en zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer, Jes. LIV : 10. God wist wel dat zij zouden zondigen, maar het is een eeuwig verbond.

14. Het veertiende nut is: dat zij zichzelf altemets voor God eens veroordeelen, zij strijken vonnis, 1 Cor. **XI**: 31, indien wij **onzelfen** oordeelden, wij zouden niet geoordeeld worden, Heere, zeggen zij, wij zijn onvernuftiger dan iemand; ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt komen; ik ben maar een groot beest bij God ; ik ben maar waardig al dat schrikkelijk is : ik zou moeten zeggen, dat Gij rein in Uw spreken en rechtvaardig in Uw richten waart; maar ik wil tegen de zonde vechten en worstelen. Die twee menschen zijn in hen gelijk de twee kinders in Rebecca, zij stieten tegen een in haar buik; **zoo** is 't ook, ze zijn als die twee kinderen, die met malkander worstelen totdat zij doorbraken; **zoo** is 't ook, daar zijn twee zaden, die tegen malkander strijden en alle dagen vechten, want het vleesch begeert tegen den Geest, **ende de** Geest tegen het vleesch, **ende** deze staan tegen malkanderen, Gal. V : 17. Ik kan 't wel niet uitdrijven, zeggen ze maar ik zal 't zaad van verdorvenheid zoeken onder te houden.

15. Het vijftiende nut is : omdat ze **zoo** zondig zijn, zijn ze waakzaam. Die verrader in het harte, zeggen zij, zou mij bespringen. Zij bewaren hun hart, dat het toch geen meester wordt, ze waken, ze bidden, ze weten dat er een accident zit, 1 Petri V : 8, Zijt nuchteren en waakt.

16. Het zestiende nut is: het maakt hen **zoo** lijdzaam in kruis en slagen. Het is om mijne zonden, zeggen zij, ik heb het verdiend, wat zal ik zeggen, de hand op den mond. Uwe hand zij tegen mij en tegen mijns vaders huis, zei David, 2 Sam. XXIV : 17. Ik zal des **Heeren** gramschap dragen, want ik hebbe tegen Hem gezondigd, **Micha VII** : 9. Zal ik dien drinkbeker niet drinken? En kan ik de zonde niet uitkrijgen al heel, ik zal ze evenwel in de mogendheid **Gods** gaan zoeken te beteren, en mijn anderen voet zal ik zoeken te zetten op den weg van Uwe getuigenissen, Heere!

17. Het zeventiende nut is : de zonde is een middel om hen los te maken van al hun banden en liefste panden. Als een kind van God zondigt, mij dunkt zeggen zij, ik ben los van mijn allerliefste schepseltje. De zonde maakt hen los van goed, en bloed, en naam, en al, ik ben tevreden Heere, zeggen ze, ik geef het alles in Uwe hand.

18. Eindelijk, de zonde doet hen zuchten naar den hemel. Gij hebt mij zooveel van dat goede laten hooren, zeggen ze, ik wou dat ik er al was! Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden, 2 Cor. V: 2, hebbende begeerte om ontbonden te worden, ende met Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste, Philipp. 1 : 23. Ach, ik wou dat er ontslag kwam, dat ik tot de volmaaktheid mochtovergaan.

Ziet, dat nut is er in de zonde, Iet er eens op, dit wou ik dat wij elk dikwijls bekeken. Ik wou niet alleen, dat gij de schrikkelijke gedaante van de zonde bekeek, maar ook het goede, dat God er voor Zijne kinderen in gelegd heeft. Waarom dat? Omdat wij dan ons leven tegen God niet zouden oprijzen; onze toorn zou wel ontsteken tegen de zonde, maar het aanbiddelijke, heilige, wijze en goede beleid, dat er God in heeft, zouden wij prijzen, en daar zou niet één woordetje in uwe gedachten er tegen oprijzen om te zeggen, zou het niet schooner en meer tot eere van God zijn en geweest zijn, had ik nooit zondig geweest. En dat gij God verheerlijken moogt, dat gij genade gekregen hebt, o 't zal zulk een vrije genade in uwe ooggen zijn; zulk een harde en goddelooze, zult gij zeggen, hebt Gij dien overgebracht, zulk een kreupele en zwakke staande gehouden, zulk een blind en zondig schepsel, wilt Gij dat in den hemel nemen? Dan, opdat een kind Gods zijn vijand wat zou te antwoorden hebben, opdat gij hem den mond zoudt stoppen, opdat gij zoudt kunnen zeggen, door Gods goedheid is er dat goeds in. Maar gij moet u verhoeden, dat ge het niet misbruikt; daar is geen periculeuzer stukje om te verhandelen.

111. Daarom is ons derde stuk, gij moet het niet misbruiken. Goddeloozen, gij misbruikt het, en dat zal tot uwe verdoemenis zijn. Maar kinderen Gods, zoo vele als er genade hebben, misbruikt het niet. Hoe doen zij dan, als ze het misbruiken.

1. Eerst, als gij omtrent uwe zonden wat verloochend zoudt gaan worden. Het is Gods beschik, zegt gij; dat is een duivelsche verloochening, dat gij de zonde niet meer zoudt rekenen te zijn het voorwerp van uw haat.

2. Dan misbruikt gij het, als ge altemets gaat zeggen, als ge vrij zijt om een zonde min of meer, dat zal geen kwaad doen, God heeft meer genade, laat ik het kwaad eens doen, 't zal geen opzet blijven, daar zal goed uitkomen. Misbruikt het niet, zullen we in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde, zullen wij zondigen, omdat we niet zijn onder de Wet, maar onder de

genade? dat zij verre, Rom. VI : 1 en 15. Zoudt ge dat zeggen? Och laat dat in uw harte niet opkomen, dat zij verre van u !

3. Dan misbruikt gij het, als ge door vermetelheid in uw eigen kracht u in gevaarlijke plaatsen en gezelschappen zoudt begeven, daar gij zondigen zoudt, gelijk als Petrus in de **zale** en Dina bij de dochteren van dat land ging om die te bezien, en dat gij dan zoudt denken, God zal 't mij vergeven, ik zal er daarna over kermen.

Ei misbruikt het dan niet. Gij zult zeggen, wat is er aan gelegen? Dit: God zal 't u zuur en bitter maken. Ik zal u maar een exempel voor uw **oogen** brengen, misbruikt het niet, 't was in zijn beval ook wel kwaad, hij voegde de eene zonde bij de andere, David 2 Sam. 11, hij was ongevoelig en hard, maar wat heeft God het hem bitter gemaakt, wat verloor hij die gevoelige **verzoeninge** en vrede naar binnen en zijn vrijmoedigheid, wat kreeg hij in de plaats? **verschrikkinge**, God verbrijzelde zijne beenderen, Ps. LI : 10, en Ps. VI : 4, hij was zeer verschrikt, ja, mijne ziele, **zeide** hij, is zeer verschrikt, **ende** Gij Heere, hoe lange. Hij kon het niet te boven komen, en nochtans was hij zulk een bedreven man, hij had zijn humeur te bate, en hoe kon hij op 't snarenspeel bij Saul spelen, zoödat het hem een verademing was? Maar het kon al niet helpen, **zijn** koninklijke spijze en drank, zijn koninklijke hovelingen, zijn vrienden en gezelschap, hij kon er geen troost van krijgen, zijn **beenen** waren vergruisd en vermorseld; de benauwdheid, zegt hij, zit in mijn merg, zij gaat door mijn **beenen**. Ach, kinderen **Gods**, **zoo** gij het misbruikt, in de helle zult gij wel niet komen, maar God zal u in dit leven evenwel een hel doen proeven in uw ziele, in dien angst en strijd. Doch misbruikt het niet, houdt moed en kijkt of die goede dingen in u zijn.

Geliefden, daar hebben wij dit nu gezien. Ik hope dat God het zegenen zal aan ons, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

VIJF-EN-ZESTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin voorkomen deze drie dingen :

- I. Dat de zonde aan den zondaar kwaad doet.
- II. Dat de zonde van den zondaar ook aan de vromen kwaad doet.
- III. Dat zij door Gods machtig en wijs beschik ook aan de vromen goed doet.

WIJ lezen, Gen. XVII: 1, dat God tot Abraham zei, Ik ben God de Almachtige. De Almachtigheid Gods is tot een groote verkwikking voor Zijn volk. Wij vinden van die sterkte Gods, 't geen Simson zei, Richt. XIV : 14, Zoetigheid ging uit van den sterke. Wat voor zoetigheid gaat er uit van de almachtigheid Gods voor Zijn volk?

1. Eerst, dat zij hen ondersteunt in hun ellende. Als een kind Gods in kruis komt, hoe_ komt het dat zij niet bezwijken? Daar zijn eeuwige armen, die hen ondersteunen, Bezie eens Jona in den visch, een Daniël onder de leeuwen, en de jongelingen in den oven; was 't niet de macht Gods, die in al hun kruis hen deed staande blijven en deed zeggen, Uwe genade is mij genoeg, en Uwe kracht wordt in mijne zwakheid volbracht? Het zijn zulke, ja veel sterker armen als er waren bij Mozes; Aäron en Hur ondersteunden hem aan elke zijde.

2. Zoo is er die zoetigheid in: zij ondersteunt hen in al hun gebrek, Als 't op 't uiterste gekomen is, wie verkwikt hen?`

Dan is er de macht Gods, die schept middelen voor hen. Is het brood op, daar is manna; is er geen water in de woestijn, daar is de rots; is de beek uitgedroogd bij Elia, daar is een weduwe voor hem ; heeft de weduwe niet, de olie staat niet stil, en 't meel vermindert niet, zij leeft er met haar kind van; ja door een natuurlijke rave beschikt God spijsje voor Elia.

3. Daar is verkwikking in de macht Gods voor Zijn volk, in het overwinnen van hun vijanden; Hij verplettert hun vijanden door een ijzeren schepter, Ps. 11: 9. Hij zegt tegen al het gewoel, Ik zal u belachen en al uw opstel is ijdel. Daar is boosheid en moedwil genoeg in den duivel en in de goddeloozen, om Gods volk **altemaal** op te slokken, wat belet hen ! De macht Gods belet ze : 't is bij U niets te helpen, door weinig of door veel, zei die

vrome Aza, 2 Chron. XIV : 11. Die met u zijn, volk van God, zijn meer als die tegen u zijn.

4. Wat verkwikking is er nog in ? Daar is verkwikking in 't onderbrengen van hun verdorvenheden. Ach Heere! zeggen ze, wat al zonden, ik weet geen raad, hoe rake ik ze te boven! Die menigte bekommerde Josaphat, 2 Chron. XX: 12, In ons is geen kracht tegen deze groote menigte. Zoo zeggen zij ook, zou een zwerm van zonden ! Ik zal u daarvan aftrekken, zegt God, Ik zal maken dat gij uw rechteroogen zult uitsteken, en uw rechterhanden zult afkappen. Gij hebt zoo dikwijls gebeden, heilig mij geheel en al, naar ziel en lichaam, laat ze eens onberispelijk voor U gesteld worden ; dat zult gij verkrijgen, zegt God, en 't geen de Zaligmaker voor u bad, heilige Vader! heilig ze in Uwe waarheid, Joh. XVII : 17.

Ook is er die verkwikking in, dat er altemets wat goeds ligt, daar wij denken dat kwaad in is: daar ligt altemets een zegen in een vloek. De zonde verveelt hen zoo, daar is niets dat hen zoo desperaat verveelt noch meer ontstelt. Rom. VII: 24, Ik, ellendig mensch, wie zal mij verlossen van het lichaam des doods, zeggen ze, hoe verveelt mij dat doode lichaam, hoe stinkende en walgelijk is het mij, wat een zegen zou ik het rekenen, dat ik daar eens van ontslagen was!

Dat zagen wij laatst, als wij over deze stoffe predikten, dat er wat goeds lag in 't bedrijf der zonde van Gods kinderen; maar wij zeiden, dat er ook wat goeds was in 't bedrijf der zonde van de goddeloozen voor Gods kinderen. Zij zijn zoo ontsteld over 't zondige leven der goddeloozen, denkende dat God zoo onteerd wordt, hun Vader, Dien zij zoo liefhebben, 't doet hun zeer aan hun harte, ze zouden wel zeggen als Ps. CXX : 5, o wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik 'in de tenten Kedars wone! spreek ik, zij willen aan den krijg. Gij moogt zoo ontsteld zijn, als ge wilt, daar ligt wat goeds in, dat gij niet ziet. Mijn God, zoudt gij zeggen, zou daar nut in zijn? Hoe kan dat wezen? Daar zouden wij op moeten antwoorden 't geen de gezegende Zaligmaker zei, 't geen bij de menschen onmogelijk is, dat is bij God mogelijk, Luc. XVIII: 27 ; Bij God zijn alle dingen mogelijk, **Matth. XIX: 26**, Alzoo zegt de Heere der Heerscharen, omdat het wonderlijk is in de oogen der overblijfsels **dezes** volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijne oogen wonderlijk zijn? spreekt de Heere der Heerscharen, **Zach. VIII: 6** en Jer. XXXII : 27, Ziet, Ik ben de Heere, de God van alle vleesch, zou Mij iets te wonderlijk zijn ! Neen 't, Heere, Gij **kunt** dingen doen daar wij

voor stille staan. God kan zulke dingen doen, die wij niet oplossen kunnen.

Daar staat, leest men ook druiven van doornen, of vijgen van distelen? Kan er van een kwaden boom wel goede vrucht voortkomen? Als wij alle moed laten vallen en geen raad weten, dan weet God nog raad om van dien doorn der zonde druiven voort te brengen. Van dit wonderlijke geval moeten wij zeggen 't geen Paulus zei, 1 Cor. XV : 51, Ziet, ik zegge u eene verborgenheid, en Rom. XI zegt hij in een andere zaak, Ik wil niet 'dat u deze verborgenheid onbekend zij. God wil ook niet dat dit u onbekend zij, daarom zullen wij dit tegenwoordig voor u open leggen, hoe **Gods** almacht wat goeds weet te trekken daaruit voor de vromen. Als andere zondaren en goddeloozen zijn, is daar een zegen in, zult gij zeggen? Ja het, een grooten zegen. Wij zullen 't zoo doen, dat wij u zullen toonen:

I. Eerst, dat het bedrijf van de zonde den zondaar kwaad doet.

II. Dat het bedrijf van de zonde der goddeloozen ook kwaad doet aan de vromen.

III. Dat door **Gods** wijsheid en macht het bedrijf der goddeloozen den vromen goed doet.

Wij zullen u niet zoeken te bezwaren door te veel, let er eens op; Eerst het bedrijf der zonde doet den zondaar kwaad. Dan, het doet de vromen kwaad. Eindelijk, het doet de vromen goed.

I. Wat het eerste aangaat, dat het bedrijf van de zonde den zondaar kwaad doet, dat blijkt hieruit:

1. Het bedrijf der zonde doet zijn bezitter en den bedrijver altijd kwaad, want het brengt hen in de hel en 't brengt de hel in hen. Kort, wat is de hel? Het is afgescheiden te zijn van God en Zijne gemeenschap, te zijn daar zij de smarte eeuwig zullen ondervinden. Matth. XXV : 41, Gaat weg van Mij, gij vervloekten in het eeuwige vuur, dat is de helle. 2 Thess. I : 9. **Dewelke** zullen tot straffe lijden het eeuwig verderf, van het **aanzichte des Heeren**, en van de heerlijkheid Zijner sterkte. Daar staat Matth. VII : 23, Gaat weg van mij, gij werkers der ongerechtigheid, dat is de helle. De zonde brengt dat in uw harte, en zij brengt u in de helle. **Hoz. IX** : 12, Wee hen, als ik van hen zal geweken zijn!

2. De zonde sluit den bezitter uit den hemel. Kort, wat is de hemel? Anders niet als de zalige gemeenschap en de eeuwige nabijheid **Gods** hier boven. Wij lezen daar **zoo** zoet van, dat zij dat eeuwige zullen ondervinden, 1 Thess. IV : 17, **Alzoo** zullen wij altijd bij den Heere wezen.

3. Zij brengt den bedrijver in gedurige schrikken. O ze zijn zoo gejaagd, zoo benauwd, zoo beangst, zoo verschrikt; ze moeten dikwijls denken aan 't geen staat, **Klaagl. V: 16**, Wee onzer, dat wij zoo gezondigd hebben! **Gen. XLI: 9**, Ik gedenke heden aan mijne zonden, zei de schenker,

4. De zonde beroert niet alleen den bedrijver zoo maar alleen, maar alles; zij beroert landen, steden, republieken, huizen, gezelschappen. **Jozua VII : 25**, **Achan**, hoe hebt gij ons beroerd? 't geheele leger, zij waren **altemaal** zoo ontsteld. Als gij de zonde doet, dan stelt gij het in rep en roere.

5. Zij brengt den bedrijver in zulke nooden, de ruïne staat voor de deur. Ze zijn zorgeloos, en worden ze al eens wakker, daar is geen geest, die met hen twist. Al gaat gij te kerk, zegt God, Ik zal u niet moeien. Daar is geen Geest, om voor hen te bidden, maar daar is verbod, roep Mij niet aan, want Ik zal u niet hooren. Dat is de weg, waardoor de **kandelaar** van zijn plaatse wordt weggenomen, en de rechtvaardige wordt weggeraapt, en al wat kracht op hen doet of doen kan; uwe zonden nemen dat al weg.

Waartoe, zegt God, zou Ik u meer slaan of zegenen? Uw tijd is kort, gij dwaas! in dezen nacht zal men uw ziele wegnemen, zoo gij zoo voortgaat in de zonde. Waartoe zoudt gij meer geslagen worden, gij zoudt des **afvals** des te meer maken, **Jes. 1 : 5**. Haal uw harte **op** zoo lang, totdat gij valt in de banden des doods, en in de handen des levendigen **Gods**, die een verteerend vuur is; totdat gij uw **oogen** zult opheffen in de **vlamme** en schreeuwen van pijn. Dan zult gij geen raad weten, omdat er geen drupje tot uwe verkwikkinge wezen zal. Dan zult gij gesloten zijn uit de kerk en uit den hemel in de hel, daar zult gij liggen gedenken aan het goede, dat gij gehad hebt in uw leven. Wat goed? Gij zijt geacht geweest in uw leven onder de menschen, gij zijt gegoed geweest, al, daar gij uw handen aan sloeg, gelukte u, en daardoor waart gij geacht onder de menschen. De lankmoedigheid **Gods**, wat was die goed en groot over u? Gij hadt gemak, vermaak, aanzienlijke vrienden, en 't was hun niet te veel als gij kwaamt, gij hadt een gewenscht huwelijk, gij hadt aangename kinderen. Ik heb u tot den hemel toe verhoogd, zegt God, **engij** zult tot de **helle** nedergestooten worden.

Dat kwaad doet de zonde, dat zal 't u kosten. De vloek zal in al uw zegeningen wezen, in uw **pleizier, eere**, gemak, de dood zal in den pot zijn, de vloek zal in alles zijn, en die zal niet

rusten voor dat zij in uw huis de steenen en de balken verteerd zal hebben, ja ook uw ziel en lichaam.

II. Nu ons tweede stuk; de zonden van den zondaar en goddeloozen doen ook aan Gods kinderen kwaad. Wat voor kwaad?

1. Eerst, de vromen moeten altemets met de goddeloozen ten lande uit; zij maken het altemets zoo slecht, dat God zegt, gij zult ten lande uitgevaagd worden, en daar zijn de vromen ook onder, en die vallen mede in 't zelfde oordeel; Gen. XIV, daar leefde die vrome Lot in Sodom, hij wierd ook weggevoerd; maar als het verbrand wierd, wierd hij gered. Bezieet eens Daniël en zijn medgezellen; ze moesten ook het land uit, hun ten goede, die goede vijgen zoowel als de kwade, Jer. XXIV: 5. God zegt wel, Ik zal den rechtveerdige met den goddelooze uitroeien, Ezech. XXI: 4.

2. De zonde der goddeloozen doen de vromen kwaad. Het doet Gods volk zoo wee, dat ze onder hen moeten leven; elk heeft als een scherpen doorn om hen te drukken, te smaden en te verachten, zoodat de Heere als van den hemel tot hen roept, vriendinne, gij staat daar als een lelie onder de doornen. Het is of ze hun met privilege kwaad kunnen en mochten doen.

3. De zonden der goddeloozen besmetten hen zoo dikwijls; ach! gij bezondigt u zoo dikwijls! wij gelooven niet dat de vromen dezer dagen zich zoo zuiver bewaren. De vrome medgezellen zijnde met de kwade, zij worden besmet. Het gaat er mede, gelijk met een mensch, die roest en blank metaal heeft ondereen gemengd; hoe gaat het? Het roest wordt niet blank, maar het blanke wordt wel roest. Heeft de duivel een kwaad onder Gods kinderen te doen, Hij doet door zulken veel kwaad aan hen, Wij lezen dat zij naar de Wet onrein waren, die een doode aanraakten; maar hoe dikwijls wordt men besmet door met de dooden te verkeerren? Jozeph zwoer ook al bij den koning. Let eens op Petrus onder dat gezelschap, hoe wierd hij besmet? Let eens op Dina, zij ging om de dochteren des lands te bezien op een vroolijken dag als deze is, hoe wierd zij besmet? Gij zult veeleer besmet zijn, als gij 't weet, zoo gij niet tegenspreekt en waakzaam zijt.

4. Zij doen hun dit kwaad. Ach! zij stuiten u zoo dikwijls in uw goede voornemens, in uw beloften, in uw inwilligen in 't verbond, in de uitvoering. Gij hebt dikwijls een goeden dag voor uw ziele gehad, zoodat gij zocht in 't verbond te komen, maar gij wierd gestuit. Het gaat u dikwijls als Daniël; hij mocht God niet bidden, of hij moest naar de leeuwen. Wit gij naar de kerk,

daar is een leeuw up den weg; wilt gij bidden, gij wordt gehinderd en gestuit in het goede, gelijk Nehemia in het bouwen aan de stad en aan den tempel. Let daar eens op, Neh. IV en VI. Zoo gaat het; de zonden van anderen beletten hun eerst en ijver en duizend dingen spannen te samen om ze terug te houden.

5. Zij maken hun den weg naar den hemel zoo moeilijk als ze kunnen. Matth. XXIII : 13, zij willen zelfs niet ingaan, en ze beletten anderen, ze beletten ze met arm en macht, met hun mannelijke en vrouwelijke autoriteit, met hun vaderlijke en moederlijke autoriteit, en ze maken hun den weg zoo moeilijk. De rechtvaardige wordt nauwelijks zalig, 1 Petri IV : 18. De zonde der goddelooze doet hun zelfs kwaad, en zij doet de vromen kwaad.

III. Het derde stuk is: ligt daar nut in, als anderen zondigen? De vromen kwellen er hun ziele over, en is daar wat goeds in voor Gods volk? Wij zullen u niet één woordetje zeggen, of gij zult het kunnen vatten. Wat voor goeds doet de zonde der goddeloozen aan Gods kinderen?

1. Eerst, het verwekt een heilige droefheid in hun hart, dat zij in zoo een stad en land leven, daar 't zoo goddeloos is; zij beschreien het, het doet hun zoo zeer, ze treuren over al het vloeken, over al het ongodsdienstig zijn, over al de dartelheid, wraakgierigheid, toorn, hoogmoed, dat verwekt in hun tranen. Jer. XI : 15, ze springen op van vreugde, wanneer ze kwaad doen, en Gods kinderen die zuchten er over; die zijn kirrende duiven en schreiende duiven, daar is een ware duiven-aard in hen, en 't is een bewijs dat er wat goeds in hen is; ja, 't is een bewijs dat ze een kinderlijk harte tot God hebben, dat ze niet dragen kunnen dat hun Vader zoo onteerd wordt.

2. Het is een bewijs, dat ze een harte hebben als een Christen. Marc. III : 5, de Heere Jezus zag ze rondom aan met toorn, meteen bedroefd zijnde over de hardigheid van haar harte.

3. Het is een bewijs, dat zij een harte hebben, dat God aangenaam is, Ezech. IX : 4, man, gaat, teekent een teeken op de voorhoofden der lieden die zuchten, en ach en wee zeggen over de gruwelen van 't land. Wat moet ik ze doen? zei de man. Ze zijn Mij zoo aangenaam, zegt God, teekent ze voor hun voorhoofd.

4. Zij doet hun dat goed, dat ze hen bedroeft. Over de zonden van anderen bedroefd te zijn, is hun een blijk van hun genade. Ps. CXIX : 136, de goddeloozen hebben Uwe Wet niet onderhouden, maar verbroken, ik schrei er over, ja waterbeken vlieten af uit mijne oogen. Dat ik en gij bedroefd zijn over onze eigene zonden, dat zou kunnen zijn uit vreeze voor de hel, maar dat wij bedroefd

zijn over de zonde van een ander, dat spruit uit liefde. Daar is schier geen meer bewijs van uw genadestaat van noode, en ziet eens wat een kloek **teeken** het is, als het tezamen gaat; die tranen, zegt God, Ik vergadere ze in Mijne flessche, Ik stelle ze in Mijn register, Ps. **LVI**: 9.

5. De zonde van anderen doen de vromen uitermate goed, want ze verwekken in hen een Geest des gebeds, het doet hen bidden. Dat kunt gij ze niet beletten, wereld; ze bidden tegen de roepende zonden. Roepende zonden maken een biddend volk onder Gods volk. Wanneer zijn er bededagen? Als de zonden aanhouden, **Joël** 11. Wat een Geest des gebeds is er dan ! wat een Geest des gebeds was er in Jacob, als hem Ezau met vierhonderd gewapende mannen tegemoet kwam? Gen. **XXXII**. Wat een Geest des gebeds was er in den Heere Jezus? Jes. **LIII**: **12**, Hij heeft voor de overtreders gebeden ; Vader! vergeef het haar, **zeide** Hij, Luc. **XXIII**: 34. Ziet het in Stefanus, Hand. **VII**: **60**, Heere! en rekent haar deze zonde niet toe! Zij vallen op hun knieën en bidden: Heere be-teugelt de inwoners, beteugelt de gezelschappen, laat de goddeloosheid niet **hooger** gaan ! hebt gij het dezer dagen niet onder-vonden? Als er een **wolke** van zonden opgaat (in deze stad gaat toch als een rookpilaar **van** zonden op) dan diende er een **rook**-pilaar van gebeden op te gaan. Zegt gij, ik richte er niet mede uit; ik verzeker **u**, gij zult uw gebed niet kwijt zijn, uw gebed zal in uw boezem wederkeeren.

6. Door de zonden der goddeloozen zien zij te meer schoonheid in de deugd. Zien ze dat de menschen wraakgierig zijn, vloekers, dronkaards, hoovaardigen, ze zien de leelijkheid van de zonde, **zoo**-dat ze zeggen: hoe stelt gij u **zoo** zot aan ? die leelijkheid van de zonde ziende, **zoo** krijgen ze liefde tot de deugd, en ze zeggen : wat is de zachtmoedigheid, de nederigheid, de stilheid schoon ! Dat beschouwende, het verblijdt hen in het **aangezichte**. Zooveel drift als iemand tegen de waarheid en de godzaligheid heeft, zooveel drift hebben zij daar voor; hier geen voet te wijken, zeggen ze, geen klauw achter te laten. O, zooveel leelijkheid als gij ziet in de zonde, zooveel **schooner** is de deugd in u en in uw oog.

7, Zij hebben dit nut er van, dat ze zooveel te vuriger worden. Heere! zeggen ze, worden ze -niet moede te zondigen, ik worde niet moede te bidden; zijn zij in de zonde vurig, ik wil niet traag zijn in naar den Heere Jezus te **loopen**; zijn zij **zoo** vurig, en zal ik **zoo** kruipen? doen zij, **zoo** veel moeite om in de hel te komen, en zal ik geen moeite doen om in den hemel te komen? zijn zij **zoo** naarstig om in de hel te komen, daar God, daar de Schrift,

daar hun consciëntie en al **wat** godvruchtig is tegen is ? ja eten zij het brood der goddeloosheid, en dat met **peryk**el van hun leven, in gevaar. van ziel en lichaam te verliezen? dienen zij de zonde met lust en blijdschap, daar er nochtans een vlammig zwaard is om hen van den boom des levens af te **keeren**? en zou ik **zoo** traag zijn in dien dienst, daar nooit geen onrecht in gevonden is? Op dien weg is blijdschap, en op het einde den hemel, maar op des zondaars weg is droefheid, en op het einde de hel; zal ik dan traag zijn om God te dienen, daar zij **zoo** naarstig zijn om den duivel te dienen? O mijne ziele, wilt dan altijd overvloedig zijn in het werk des **Heeren**, als die **wetet** dat uwen arbeid niet ijdel en is in den Heere, 1 Cor. XV : 58.

8. Het achtste **goed**, dat de zonde der **goddeloozen** aan hen doet is dit: dat God ze altemets eens voor de **goddeloozen** roept, en zegt: ziet gij er uw beeld wel in? kunt gij er uw eigen hart wel in zien? Hoe waart gij, toen gij een kind waart en eer gij bekeerd waart? Waart ge **niet zoo** slecht als een van die? Ziet er uw beeld in, van **nature** is het gedichtsel van uw gedachten **zoowel** boos als het hunne. Moet gij niet **zeggen**: dat ik niet tot een erger uitgebroken ben, komt niet van **nature** of van mijn goed harte, want ik had dezelfde wortel van bitterheid in mij, ik zou duivelsche vruchten gedragen hebben, ten ware Gij mij, Heere ! door Uwe almacht en onbegrijpelijke genade gebreideld en **helet** had. Gal. VI : 4, Een iegelijk beproeve zijn zelfs werk; ziet elk op **u zelve**n.

9. Het negende nut, dat er in de zonde van anderen is, is dit: ach God, zeggen ze, hoe dankbaar ben ik voor Uwe genade! Ziet gij een mensch die blind geboren is, die kreupel is, die steen of graveel heeft, hoe dankt gij God, dat ge vrij **zijt**! Ziet **ge een** mensch, die wraakgierig is, toornig en Godtergende is, hoe dankt ge God in nederigheid, dat Hij u bewaard heeft, dat de zonde u geen lust, maar een last is. Hebt gij dat begrepen? Ais heel de stad. in gewoel is, dan **zijt** gij van de stillen in den **lande**. Ziet gij een **vloeker** en een dronkaard, gij gaat stil danken, niet op zijn Farizeesch, maar in de genade **Gods** te erkennen en te zeggen: dat is Uw genade, Heere! dat ik niet ben als andere menschen.

10. Het tiende nut is: dan geeft God **u** gelegenheid om uw talent aan te leggen, **daarmede** te spreken, en **zoo**, onder **Gods** zegen, een zondaar van de **dwalinge zijns** wegs te behouden. Dan **zijt** gij als een predikant, die gezegend is, die een ziele trekt uit

het rijk des duivels. En als gij iemand bekeert, wat een zegen is dat? Gij zult dan geen lampje zijn in de kerke **Gods**, maar een **sterre**. Weet gij wel, dat God u dan ook zal vriendelijk aanspreken en zeggen: hebt gij uw harte gezet om iemand mede te slepen, gij hebt wel gedaan.

11. Het elfde nut is: met verwondering aanbidden ze de vrijmachtige, particuliere, onderscheidene, krachtdadige genade **Gods**, ja ze staan er als in verwondering voor stil en zeggen: waarom ben ik die **goddellooze** niet? Twee op een **bedde**, de eene aangenomen en de andere verlaten, waarom ben ik de verlatene niet? Waarom ben ik geen vat des toorns, maar een vat der barmhertigheid? Waarom is mij de zonde te doen geen lust, maar een last? Waarom zijn ze in den wilden oljffboom blijven steken, en waarom ben ik zulk een wild takje, er afgenomen en ingeënt in den Heere Jezus? en dat **zoo** krachtdadig, **zoo** particulier, **zoo** vrijmachtig? Daar kan ik niet bij, dat is mij te hoog!

12. Het twaafde nut is, dat God altemets zegt: die kwade boom heeft lang genoeg gestaan, Ik zal hem eens uitkappen en een rechtvaardige in zijn plaats zetten; de mate van hun ongerechtigheid is vervuld, Ik zal eene betere in zijn plaatse zetten. **Saul**, gij verveelt Mij, en gij moet er uit, Ik zal een rechtvaardige in uw plek zetten, een David. Overste van 't landschap van Babel, gij moet er uit; wie moeten er in? Drie gewenschte Jongelingen. Hovelingen van den koning, gij moet er uit; wie moet er in? Daniël, die gewenschte man, **Zoo gaat het in** de kerk en **zoo** gaat het in de politie.

13. Ten laatste, daardoor komt **er in u** een voortreffelijke geest, die **doet hen** ten huize uitwijken, en u zorgvuldig hun pad ontwijken, en het duet u waken.

Dat zijn onze drie stukken, die wij dachten te zeggen en in uw schoot te werpen. Ziet, of **gij** het **zoo** bevat en ondervindt, Of doet gij mede?

Zegt gij, ik zal **mijzelven** en de vromen kwaad doen, of **zijt** gij in 't bedrijf der vromen? Wel geliefden! dan werkt God door Zijn Woord allengskens in u, dat gij vrijmoedige gronden krijgt om te hopen, en te zeggen dat ge Zijn kind **zijt**. Het zal niet altijd uw deel **zijn** hier onder **die goddeloozen te** leven, de Heere weet de godzaligen te bewaren en te verlossen, al kweldet gij als een Lot uw ziele, gij zult gered worden van de goddeloozen, 2 Petri 11.

Nu hadden wij nog over de laatste zwaarigheid, en dat is, die

zijne zonde bekend en laat, zal barmhartigheid verkrijgen, ik vind geen barmhartigheid en zoo vrees ik dat ik geen recht belijder ben; dat in 't vervolg, Nu, ik hope dat God dit aan ons elk zal zegenen, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

ZES EN ZESTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

waarin behandeld worden deze vier dingen:

- I. Wat barmhartigheid is.
- II. Dat er barmhartigheid is in menschen, in den Middelaar, in God.
- III. Dat, die zijne zonde bekend en laat, zeker zal barmhartigheid vinden.
- IV. Dat de vromen, als zij klagen dat zij geen barmhartigheid vinden, dan vele barmhartigheid vinden.

WIJ lezen, als Benhadad geslagen was, zoo zeiden zijn knechten tot hem: Ziet doch, wij hebben gehoord, dat de koningen van 't huis Israëls goedertiere koningen zijn; laat ons dan zakken om onze lendenen leggen, **ende** koorden om onze hoofden, **ende** uitgaan tot den koning Israëls, en zoo zien of wij genade kunnen vinden voor u, mogelijk zal hij uwe ziele in 't leven behouden, 1 Kon, XX: 31. Waar hadden die menschen dat gehoord? Misschien hadden zij dat gehoord, dat David zei: is er niet nog iemand die overgebleven is van den huize Sauts, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonathans wille? 2 Sam. IX:1. Zij hadden misschien gehoord, dat Salomo barmhartigheid bewees aan Adonia, daar hij de hoornen des **altaars** aangreep, 1 Kon. I:51, 52. Zij hadden misschien gehoord, als Salomo die twee vrouwen voor hem had, hoe hij zich daar in dat recht gedragen had, de rechte moeder het kind schenkende, wat een goed recht hij deed, 1 Kon. III. Dan hadden zij het licht gehoord, daar in de ziekte en in de gezondheid van Hiskia. **Onder-**tusschen was het een groot sieraad voor de koningen Israëls, dat er zulk een naam van hen uitging, wegens hunne barmhartigheid.

Maar wij zeggen: hebt gij het niet gehoord, dat onze God goedertieren, ja zeer barmhartig **ende** een Ontfermer is? Jac. V:11. Wel man **Gods**, waar wilden wij dat gehoord hebben? 1. Uit

Gods eigen mond. 2. Uit der goddeloozen mond, 3. Uit de daden van God. 4. Uit der **vromen** mond. 5. Uit de uitkomst, die God aan Zijne kinderen geeft,

1. Eerst, uit **Gods** mond, Exod. XXXIV : 6, als hij daar Zijn name uitriep: genadig en barmhartig. Wij hebben het uit **Gods** mond gehoord, als Hij dien eed deed, Exod. XXXIII : 11, als Hij zei: zoo waarachtig als Ik leve, Ik en hebbe **geenen** lust in den dood des stervenden zondaars! Wij hebben het uit **Gods** mond gehoord, Jes. XXVII : 5, als Hij **den** zondaar goeden raad geeft, grijpt Mijne sterkte aan, en maakt vrede met Mij. Wij hebben het uit **Gods** mond gehoord, als Hij ons laat bidden, dat wij ons **met** God zouden laten verzoenen, 2 Cor, V : 19.

2. Wij hebben 't niet alleen gehoord uit **Gods** mond, maar ook uit der goddeloozen mond. Komt er eens bij, als hij nog leeft, en in zijn sterven geeft hij er attestatie van; zij zouden wel zeggen: ik hebbe niet anders voorgenomen te weten als dat God barmhartig is; zij leven, en sterven, en zondigen op de goddelijke barmhartigheid.

3. Wij hebben het gehoord uit de daden van God den Heere: Hij ontfermt Zich altemets over den allergoddelooste. Ziet een Manasse, 2 Kron. XXXIII.' En die vertellen 't altemets aan anderen, en die kunnen het niet zwijgen, 1 Tim. I: 16, zei Paulus: Mij is barmhartigheid geschied tot een voorbeeld dergenen, die in Hem gelooven zullen ten eeuwig en leven.

4. Hebt gij het niet gehoord uit den mond der vromen! Wat bidden zij om ontferming? Ps. LXXIX : 8, laat Uwe barmhartigheden ons overkomen! Wat danken ze er voor, als het geschiedt! 1 Petri I: 3, Geloofd zij de **God** ende Vader **onzes Heeren Jezu Christi**, die naar Zijne groote barmhartigheid ons heeft **wederge**born tot eene levende hope, door de opstandinge **Jezu Christi** uit de dooden, Jes. XII:1, Ik danke U, Heere dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uwen toorn is afgekeerd, en Gij troost **mij**. **Klaagl. III: 22**, Het zijn de goedertierenheden des **Heeren**, dat wij niet vernield en zijn, dat zijne barmhartigheden geen einde hebben. En **niet alleen hooren** wij 't zoo uit den mond van **Gods** kinderen, wij **hooren** er niet alleen om bidden en voor danken, maar wij **hooren** 't ook uit de klachten van hen, als zij leven in 't donkere, Ps. LXXVII : 10, Heeft God vergeten genadig te zijn? heeft Hij Zijne barmhartigheden door toorn toegesloten? en Jes. LXIII: 15, Waar zijn Uwen ijver? **ende** Uwe mogendheden! het gerommel **Uwes** ingewands? **ende** Uwe barmhartigheden? Zij houden haar tegen mij in.

5. Gij hebt het gehoord uit de uitkomst van zaken. Gij hebt de lijdzaamheid Jobs gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, Jac. V : 11 vergel. met Job XLII. Wat barmhartigheid heeft God wel bewezen in de uitkomsten ! Wat groote barmhartigheden kregen Jozeph, Job, David, in de uitkomst!

Geliefden! de vromen, dat **zoo** niet gewaar wordende, zouden altemets hun staat wel in twijfel trekken, denkende of er wel ooit genade geweest is; Uwe hand, zeggen zij, is dag en nacht zwaar op mij, Gij schrijft bittere dingen tegen mij, Uwe barmhartigheden houden zich in. Al is 't dat zij belijdenis van zonden doen, als God niet gedurig werkzaam is in Zijne goedertierenheid, **zoo** zeggen zij: mijne belijdenis deugt niet, want ik vind geen barmhartigheid. Dat halen zij uit, en fondeeren ze op Spr. XXVIII :13, Die zijne zonden bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen; maar ik vind geen barmhartigheid, daarom denk ik dat mijn belijdenis geen goed werk is. Dat is de laatste zwaarigheid omtrent dit stuk.

Wij hebben er verscheiden opgelost. Zij zeiden: mijne belijdenis kan niet goed zijn, want de goddeloozen belijden ook en al **breeder** als ik. Dat hebben wij **opgelost**. Dan was er een zwaarigheid: die zijne **overtredingen** en zonden bedekt, zal niet voorspoedig zijn, ik ben niet voorspoedig; ik vrees dat ik ze bedek; maar de goddeloozen zijn voorspoedig; ik geloof dat hun belijdenis beter is als de mijne. Doe toonden wij voorspoeds tegenspoed, en tegenspoeds voorspoed. Toen kwam er een andere zwaarigheid van de gekrookte rietjes, die, zeiden, die ze laat, die zal barmhartigheid verkrijgen, maar ik laat ze niet, en de zondaars laten ze wel. Toen toonden wij het onderscheid tusschen het laten der vromen en der goddeloozen. Toen toonden wij, al deden zij de zonde, de vromen, zij deden **ze** niet, ja ze kunnen niet zondigen. Toen bleef er nog over een zwaarigheid ; zij zeiden: waar wilt gij ons dan henen leiden, wilt gij ons leiden tut die gedachten, dat er wat goeds is in de zonde van **Gods** kinderen voor hen? Ja, en dan wilden wij **u** verder leiden en **toon**en, dat er zelfs wat goeds in was, als zij leefden onder zondige **mensen**. De laatste zwaarigheid was, ik vind geen barmhartigheid, **zoo** moet mijn belijdenis dan niet goed zijn. Dat tullen wij **zoo** verhandelen, dat wij **u** zullen **toon**en :

I. Wat barmhartigheid is.

II. Daar is barmhartigheid in menschen, in Christus, in God.

III. Die zijn zonden belijdt en laat zal barmhartigheid vinden.

IV. Als de vromen klagen dat zij ze niet en vinden, zoo vinden ze vele barmhartigheden.

Dat zijn onze vier stukken. Eerst, wat is barmhartigheid? Dan, ze is in menschen, in den Middelaar, in God. Dan, die de zonde hartelijk belijdt en laat, zal zekerlijk barmhartigheid vinden. Ten laatste, vromen, al klaagt gij dat ge er geene vindt, ge vindt er vele.

1. Wat het eerste aangaat. Barmhartigheid, ais wij daar eene beschrijving van zouden geven, zoo zouden wij moeten zeggen, dat het is een **teedere** liefde met toegenegenheid, waardoor men met de **ellende** van dat hartelijk **weenen** en zuchten bewogen en gereed is om hem alle **hulpe** te bewijzen naar zijn vermogen. Maar men kan de barmhartigheid beter voelen als beschrijven. Wat is barmhartigheid? Dit: daar staat daar een, die geen ellende heeft, en daar is er een, die veel ellende heeft; die er geen heeft, voelt liefde, weedom, trek, smarte, hartstochtelijke droefheid in zijn harte tot dien ellendige; Hij ziet, dat hij vermogen heeft om dat schepseltje te helpen, hij is er gewillig en gereed toe; ik zal **hulp** met der daad bewijzen, zegt hij, en hij duet het, Hetzij dat de ellende in een beest, hetzij dat zij in een mensch is, daar wordt hij **teeder**, hij krijgt liefde om te helpen, hij doet het gereed en gaarne, of het dan **aan** een mensch, of aan een beest is, ja al was het aan **zijns** haters beest, dat onder het pak zou bezwijken. Hij is dan als die barmhartige Samaritaan, die zag daar den man in zijn bloed liggen, hij nam hem op zijn beest, en deed hem **zooveel** goed als hij kon, Luc. X. Dit is de barmhartigheid in een **mensch**, wat moet ze dan in **God zijn!** Jes. **LXIII: 15**, Zijn ingewand rommelde over de ellende.

II. Nu is er **zoo** een barmhartigheid in menschen, in Christus, den Middelaar en Zone **Gods**, en in God.

a. In menschen. Ziet dat in die gelijkenis van den Samaritaan, Luc. X, en in die vrouwe. 1 Kon. **III**, haar moederlijk harte ontstak, als de koning zei, doorsnijd het kind. Als een mensch, die tegen zijn medemensch gezondigd heeft, komt met belijdenis van zonden, zij breekt het harte.

Komt een kind aan 't belijden over zijn misdaad, al was 't een Absalom, **hoe** beweegt het! al was 't een **Micha**, die gestolen had! hij zei tegen zijne moeder, ik hebbe het geld gestolen; **zijt** gij 't mijn zone, zegt ze? Gaat eens bij een knecht of dienstmaagd die tegen zijn heer en vrouw gezondigd heeft, komen zij met belijdenis, zij breken het harte. Als Hagar gezondigd had, **zoo** zei de engel, ga en vernedert **u** voor uwe vrouwe, en 't brak haar harte. Wat wist Paulus door belijdenis voor Onesimus **het**

harte van Phifemon in te nemen en te breken? Komt er iemand, die zegt rekest het mij niet toe, het breekt het harte, en men ontfermt er zich over. Komt een mensch bij een mensch, en hij zegt, het is mij leed zevenmaal daags niet alleen, maar zeventigmaal zevenmaal, **zoo** zal hij 't hem vergeven, Luc. XVII.

Komt een vrome bij een vrome en hij zegt, 't is mij leed, hij zal het hem vergeven, Col. III: 12, 13, Als uitverkorenen **Gods** heiligen en beminden, doet aan de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, lankmoedigheid, zachtmoedigheid, verdragende mal kanderen, **ende** vergevende de een den anderen, **zoo** iemand tegen iemand eenige klachten heeft.

b. Nu is er een barmhartigheid in den Middelaar, in den Zone van God ; die deelt mede van de menschelij ke en van de goddelijke barmhartigheid. Hoe innerlijk was Hij menigmaal bewogen over de schare! Hij is de barmharhartige Hoogepriester, die zulk een behoorlijk medelijden heeft, want Hij is in alles verzocht, gelijk ais wij, Hebr. IV: 15. Alle kruis en ellende, dat hun is overgekomen, is ook op Hem gekomen.

c. Dan is er een barmhartigheid van God. Luc. VI : 36, weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is. De barmhartigheid **Gods** is **groot**er als' die der menschen ; zij is uitnemender en heerlijker als in eenig mensch vallen kan; zij is in God eeuwig en volmaakt. Al wat in de barmhartigheid in een mensch onvolmaakt is, dat is in de goddelijke barmhartigheid niet, De menschelijke barmhartigheid is bepaald tot **deze** of genen, maar **Gods** barmhartigheid is onbepaald van geslachte tot geslachte, Luc. 1. De menschelijke is met hartstochten en bewegingen **van** droefheid, smarte en weedom; dat is in God niet, in dat volmaakte wezen is geen smarte of weedom. De menschelijke is dikwijls buiten de macht om de ellendigen te helpen; de koning op den muur wandelende, daar roept een **vrouwe**, heer koning, helpt ons! maar 't was buiten zijne macht, 2 Kon. VI : 26. God heeft een almacht om de ellendigen te helpen, Hij is machtig te verlossen, Jes. LXIII: 1 De menschelijke is eindig en niet eeuwig; die in God is, duurt tot in alle eeuwigheid, **Klaagl. III**: 21, 22, 23. De barmhartigheid **Gods** wordt met nadruk dus voorgesteld, dat het zijn innerlijke bewegingen der barmhartigheid, Luc. **I**: 78, en Eph. 11: 4, God die rijk is in barmhartigheid. Hij is de Vader **van** alle barmhartigheid, en de God van alle vertroosting, 2 Cor. 1 : 3. Ja, de goedertierenheid en de barmhartigheid **Gods** is uitermate hoog, **Ps. LVII**, zij gaat tot boven de wolken, tot boven de hemelen, **Ps. CVIII**, zij klimt tot in de hemelen, en zij is vrijwillig, zij heeft

eene reden als Zijne goedheid, gewilligheid en vrijwilligheid. Rom. IX : 23, 't zijn vaten der barmhartigheid, Hij ontfermt Hem diens Hij wil, en Hij verhardt dien Hij wil. De barmhartigheid van den **grooten God** zoo gezien hebbende met nadruk in de Schrift, zoo moeten we zien dat zij gaat over alle Zijne schepselen, over verworpenen en uitverkorenen. Door de zonde is het schepsel der ijdelheid onderworpen ; was God niet barmhartig, de elementen zouden branden en de hemelen zouden met een gedruisch voorbijgaan. Ps. CSLV: 9. De Heere is aan allen goed, **ende Zijne barmhartigheden** zijn over alle Zijne schepselen of werken, **Zij** gaat zelfs over de verworpenen en onbekeerden. Rom. II : 4, daar is een rijkdom van **goedertierenheid Gods**, die hen tot **bekeeringe** leidt. De **goddelijke barmhartigheid**, die dauw, valt zoowel op den distel der goddeloozen, als op de lelie onder de doornen, de vromen, Zijne kinderen, doch over niemand zooals over hen; zij hebben veel part en deel er aan. Ziet hoe genadig en barmhartig de Heere hun is in den CIII Psalm.

III. Nu hadden wij te zien wat voor een barmhartigheid een recht belijder der zonde vindt. Hij vindt veel barmhartigheid, eer hij belijdt, en dan, als hij hartelijk komt belijden, dan zegt God, Mijn ingewand **rommelde** als Ephraïm zoo met belijdenis kwam, Jer. XXXI : 20. Eer zij tot belijden komen, wat voor barmhartigheid heeft God dan al over hen gehad en wat voor barmhartigheid bewijst Hij aan hen, als zij met een hartelijke belijdenis komen ?

1. Eerst, dat Hij ze uitverkoren heeft voor de grondlegging der wereld, Eph. I : 4. Hij heeft hun **namen geschreven in het boek des levens**, hun namen zijn geschreven in de hemelen, Luc. X : 20,

2. Ook bewijst God Zijne barmhartigheid aan hen, dat Hij Zijn Zoon aan hen schenkt, en Hij schenkt hen aan Zijn Zoon. Hij schenkt Zijn Zoon aan hen, uit innerlijke bewegingen der barmhartigheid, Luc. 1 : 78, ja, zegt God tegen den Middelaar, die ellendigen schenke Ik aan U als hun Verlosser en Zaligmaker. Die barmhartigheid bewijst God aan hen, dat Hij hen, in overeenkomst met 't **geene** Hij in Zijn raad bepaald heeft, komt te brengen in zijn wel geordineerd verbond, Ezech. XX : 37 brengt Hij ze onder den band des verbonds.

3. Bewijst Hij hun die barmhartigheid, dat Hij hun geeft **schoone genademiddelen**, Zijn Woord, de bediening, allerlei talenten, die wenschelijk zijn, zoodat ze kunnen zeggen, ik geniet een dag der zaligheid en een ure van genade. Hebr. 11: 3, hoe zal ik het ontvlieden, indien ik op **zoo** groote zaligheid geen acht geve !

4. Bewijst Hij die barmhartigheid aan hen, dat Hij ze zegent in Zijne goedertierenheid in alles, in hun beroep, in hun huis, in alles waar zij hun hand aan slaan; in 't land en in de kerk, daar zij wonen en leven, leven ze onder de goedertierenheid Gods.

5. Verder bewijst God ze die barmhartigheid, dat Hij ze brengt tot genade en bekeering, en Hij geeft ze Zijn Geest, om voor Hem te leven. **1Petri I: 3**, Naar Zijne groote barmhartigheid heeft Hij ons wedergeboren. Daar kunnen zij niet als voor stil staan, en zeggen, dat is een groote ontferming.

6. Schenkt God hun die barmhartigheid, dat Hij hen aan den Middelaar aanbiedt, en zegt, helpt dat schepsel, klopt aan hun harte, houdt aan, scheidt er niet af voor dat zij door 't geloof U hebben aangenomen.

7. Dan bewijst God hun barmhartigheid, als Hij hun alle hunne zonden vergeeft. Wanneer de verloren zoon kwam en beleed zijne misdaden, des vaders hart wierd week, en hij kuste hem, Luc. XV. Zoo gaat het, als een ziele bekeerd wordt, hij valt voor den Heere neder, en bidt Hem met tranen, en dan vergeeft het God. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw **ende** rechtvaardig, dat Hij ons de zonden **vergeve, ende** ons **reinige** van *alle onge-rechtigheid*, **1 Joh. I: 9**. Dan gaat het, ais **2 Sam. XII: 13**, als David **zeide**, ik heb gezondigd tegen den Heere; de Profeet was wel met een straffe boodschap gezonden, maar toen hij zijn zonde beleed, was hij met het pardon in zijne hand, gij zult niet sterven, **zeide** hij,

8. Bewijst God hun die barmhartigheid, dat Hij ze heiligt, en langs den weg van heiligheid brengt Hij ze tot de zaligheid, **1 Thess. V: 23**, Joh. **XVII: 6, 7, 8**. In alle die ellenden, die hun ontmoeten, worden zij zoo geheiligd en 't is hun tot zulk een nut; ze zien dat God Zich over hen ontfermt, gelijk als een vader hem ontfermt over de kinderen, Ps. **CIII: 13**. Kan ook eene vrouwe hares **zuigelings** vergeten, dat zij haar **niet** en **ontferme** over den zone hares buiks ! ofschoon deze **vergate**, Ik en zal toch uwer niet vergeten, zegt God, Jes. **XLIX: 15**.

9. God laat ze altemets Zijne **gunste zoo** voelen, dat ze als omschenen worden met Zijne goedertierenheid **1 Petr. II: 3**, ze smaken Zijne goedheid, **Hoogl. I: 2**. Hij kust ze met de kussen Zijnsmonds.

10. Verder zegt God, alle Mijne beloften worden aan **u** geschonken, daar zal er geen een zijn, of zij **zullen** **altemaal** ja en amen aan u gemaakt worden, **2 Cor, 1: 20**.

11. In diervoege krijgen zij ook zulke aangename gestalten.

12. Zij krijgen zulke zoete tusschenpoozen, opdat hun hart niet

zou overstelpen. Jes. LVII: 16, Ik zal u verkwikken, zegt God, opdat gij niet overstelpt zoudt worden.

13. Ze krijgen altemets zulke couragiën, Ik zal niet vreezen, wat zal mij een mensche doen ? Ps. LVI: 12, Met mijn God loope ik door eene bende, en springe ik over een muur, Ps. XVIII : 30.

14. God bewijst ze die barmhartigheid, dat Hij ze in den hemel zal nemen. Als er hartelijke belijdenis geschiedt, dat sluit de deur van de hel en het opent de deur van den hemel. Zoo wakker als er een dag is, op welke hartelijke belijdenis geschiedt, die dag is een dag der zaligheid. Luc. XIX: 9, Heden is dezen huize zaligheid geschied. Toen de moordenaar zei, wij lijden rechtvaardig, en er bijvoegde, Heere, gedenk mijner, toen opende de Heere Jezus Zijn mond en zei, heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn, Luc. XXIII : 41-43. Als gij recht belijdt, gij sluit de hel en opent den hemel. Is dat geen barmhartigheid vinden !

IV. Nu, het laatste is de klachte van een kind Gods: ach ! ik doe de ware belijdenis niet, want ik vind geen barmhartigheid ; ik vrees dat mijn belijdenis niet goed is; ik moet zeggen, is dan Zijne barmhartigheid door toorne toegesloten ! God schrijft bittere dingen tegen mij; Heere, ik vind bij U en bij menschen geen ontferming. Ga ik bij menschen, ik moet zeggen, ontfermt u mijner, o mijne vrienden, als job XIX: 21. Ga ik bij God, ik moet zeggen als Job XIII : 24, Waarom verbergt Gij uw aangezichte voor mij ? Uwe plagen zijn over mij, mijne polsaderen rusten niet; wat alsem is er in mijn beker! ik weet er niet door te komen. Klaagt gij over geen barmhartigheid te vinden, als gij uwe zonden belijdt, dat heeft nooit geweest, zelfs al was 't een belijdenis, die niet goed was. Pharao, de Ninevieten en Achab zijn daar bewijzen van. Hoe vernedert zich Achab, het kwaad zal in zijne dagen niet komen. De Ninevieten, 't zat in Jona's dagen niet komen, maar in die van den Profet Nahum. Zoo ik en gij belijdenis van zonden doen, en wij klagen dat wij geen barmhartigheid vinden, zoo spreken wij de waarheid niet. God zou in die klachte kunnen zeggen, waarmede heb Ik u vermoeid! wat onrecht hebt gij in Mij gevonden! wat klaagt gij of ik een wreede was? Waarin sluit Ik mijn harte voor u?

1. Is dat geen barmhartigheid, dat gij niet vervallen zijt in alle uwe elinden? Ktaagl. III: 22, Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat gij niet vernield en zijt. Ik ben onveranderlijk, daarom zijt gij niet verteerd, Mal. III: 6.

2. Krijgt gij wat hards, 't is niet boven u vermogen. Is 't geen barmhartigheid, dat Ik u niet oplegge, 't geen gij niet dragen kunt?

1 Cor. X: 13. Hoeveel kruis gij ook gehad hebt, hebt gij het niet kunnen dragen? **Is** 't geen barmhartigheid, dat God u niet aan **uzelfven** heeft overgegeven? Hij heeft er u maar door naar Hem toegeslagen, gelijk een vader; hij drijft zijn kind naar huis door slagen. **Gij zoudt altemets** gaan afdwalen, door den slag joeg Ik u naar Mij toe, en waren er in alle uwe klachten geen eeuwige armen van ondersteuning? Deut. XXXIII: 27, en wierd Mijne kracht niet in uwe zwakheid volbracht? 2 Cor. XI: 9. Ja, klaagde gij eens, dat God zich voor u verbergde, **zeide** Hij niet, in een kleinen oogenblik heb Ik Mijn aangezichte voor u verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij over u ontfermen; Jes. LIV: 8, **ja**, Ik **gedenke** in het midden van den toorns des ontfermens, Hab. III: 2.

3. Uwe harde dagen heb Ik u gegeven, opdat gij u **schuldig** zoudt kennen, Hos. V: 15. Gij moet u **schuldig** kennen, eer dat Ik tot u wederkome, Door de harde dagen kwam de Heere bij u, en gij tot schuldbekentenis; daardoor maakt gij een recht begrip van de barmhartigheid **Gods**. Wat zegt de zondaar? Dat God de zonde vergeeft zonder straf of eenige voldoening. Maar gij zegt, God vergeeft de zonden en Hij straft ze niet, maar 't is niet zonder voldoening. Op dien grond gaan **duizende** zondaars naar de hel, millioenen gaan op de barmhartigheid **Gods** verloren. De vromen zeggen, God straft de zonden niet, Hij vergeeft ze, maar 't is niet zonder voldoening in den Middelaar, en dat is de weg naar den hemel. Gij gaat op de barmhartigheid **Gods** niet zondigen. Misbruiken **Gods** kinders ze, het wordt hun donker. God doet barmhartigheid aan duizenden die Hem liefhebben. Dat is de barmhartigheid, die God bewijst aan menschen en meest aan Zijne kinderen, en die barmhartigheid **Gods** is zoo dierbaar. Ps. XXXVI: 8, **Hoe** dierbaar is Uwe goedertierenheid, o God! **Gods** kinderen zijn er ziek naar, zij malen er op, zij bidden er om, **ach** geef ze mij, zeggen ze. Daar is hun niet liever als in de hand van God te vallen, en in al hun **nooden** zien zij op God, wetende dat Zijne ontfermingen vele zijn.

4. Eindelijk zegt God, 't is lang genoeg geklaagd, komt naar uw doodbedde, legt u neder om te sterven, komt voor Mijn gerichte. Paulus schreef, 2 Tim. 1: 16, De Heere geve den huize **Onesiphori** barmhartigheid in dien dag. Waarom zucht gij, als om barmhartigheid en genade? Kleeft gij den Heere er **zoo** om aan, en zegt gij, 'ik hebbe geen barmhartigheid? Wel zegt liever, nu **hope** ik barmhartigheid van dit dagje bij God te **vinden**, tot in **alle** eeuwigheid. **O!** zij kunnen niet scheiden voor dat zij deel hebben aan deze barmhartigheid.

Dat zijn onze vier stukken. 1. Wat barmhartigheid is. 2. Daar is barmhartigheid in menschen, in Christus, in God. 3. Die zijne zonden belijdt zal barmhartigheid vinden. 4. Als de vromen er over klagen, dan vinden zij vele barmhartigheden. Gij vindt **zoo** veel ontferminge tot op uw doodbedde toe. Al hadt gij er anders **geene**, als dat gij zulk **eene** estime voor de barmhartigheid **Gods** in Christus hebt. God zal u eens voor Hem stellen en zeggen, zalig zijn de barmhartigen, want haar zal barmhartigheid geschieden, Matth. V : 7. Dat is de weg om naar den hemel te gaan, **Matth. XXV.** Och Heere, zult gij zeggen, waar heb ik U **zoo** en **zoo** gezien ? God heeft Zich over u ontfermd, zonder dat Hij iets in u zag; Hij zag **u** als een ellendige aan, en Hij ontfermde Zich over u in Christus. Als gij ware belijdenis deedt, zoudt gij dan geen barmhartigheid vinden? Waarom doen wij **onze oogen** niet open ? Maar wij zijn **zoo** familair niet met goddelijke dingen, als wij behoorden. Daar is een goddelijke barmhartigheid, daar wilt gij niet op gaan zondigen; daar is uwe zwaarigheid opgelost.

Nu bleef ons nog eene zaak over, en dat is een opwekking van ons allen om altijd een hartelijke belijdenis te doen. Het past elk, vromen en onvromen. Daar zijn verscheidene dingen, die ons daartoe **klemmen**. Wij doen 't **zoo** noode, wij staan daar **zoo** schuldig in, maar komt dat niet in uw gebed? Kijk om, als er de belijdenis mankeert. Maar 't is niet aangenaam voor 't vleesch, **zoo** altijd in zijn zonden te staan. Gij moet geen één gebed doen, of de belijdenis der zonden moet er inkomen. Die genade heeft, kan 't nog mag 't nooit vervelen. Als gij de zonde **zoo** niet ziet, dan dankt gij **zoo** niet voor de genade en verlossing. Nu ik hope, dat God dit gezegde zegenen zal aan ons en aan ulieden, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

ZEVEN-EN-ZESTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII : 20, 21,

Waarin:

- I. De belijdenis der zonden aangenaam gemaakt wordt in dertien stellingen.
- II. Het laatste geval van de vromen wordt opgelost.
- III. Een bedenking van de goddeloozen beantwoord wordt.

Wij lezen, Luc. XIX : 9, dat de Heere Jezus in 't huis van een man stapt die verre na de beste niet was, en Hij zei, heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zone Abrahams is.

Daar geschiedde hier wat aan een groot zondaar, hij was nieuwsgierig om den Heere Jezus te zien. Daar was eens een groote vrome, die zei, ach ik wou dat ik Christus eens gezien had in den vleesche, 't was Augustinus. **Zoo** was 't met dezen ook; hij weet raad, hij voldoet zijn nieuwsgierigheid, hij gaat buiten de stad en klimt op een vijgeboom; hij had anders geen gelegenheid, om Hem te kunnen zien, en had geen andere gedachten als zoo weer naar huis te gaan, gelijk hij gekomen was, als hij den Heere gezien had; had iemand hem gezegd, gij zult van Hem aangesproken worden, hij had licht zijn nieuwsgierigheid niet voldaan ; maar **Gods** gedachten verschilden met zijn gedachten, zooveel als de hemel van de aarde.

God straft altemets schielijk een zondaar, Luc. XII: 20, in dezen nacht zal men uw ziele van u afeischen. Dat niet alleen, maar God bekeert ook altemets schielijk zondaren. Hand. II: 37, daar stonden daar **zoo**veel duizenden, die uitschreeuwden, mannen broeders ! wat zullen wij doen om zalig te worden? Deze man op den boom, hij verlangde zijn hart uit zijn lijf, en zijn oogen waren toekijkende om te zien of de Heere kwam ; eindelijk, Hij kwam; Hij wist wat er in **Gods** raad was; ziet zijn tijd was de tijd der minne, 't was de ure van genade voor hem; de Heere Jezus wist, dat die wolf een lam moest worden, dat er voor dien doorn een denneboom moest opgaan, en voor dien distel een myrtenboom, en dat moest den Heexe wezen tot een naam, en tot een eeuwig teeken dat niet uitgeroeid en zou worden, Jes. LV : 13. Hij wist, dat dit het stonetje was, dat die man daar op dien boom geboren moest worden naar 't geestelijke leven; die man zou **zoo** niet weggaan, gelijk als hij gekomen was. De Heere stond stille, en Hij spreekt hem daar aan op dien boom.

1 Kon. XIX wierd Elia van God aangesproken onder een boom. Nathanaël wierd van onder den boom geroepen van den Heere Jezus, Joh. I. Absalom kreeg den smartelijken doodpijl, **zoo** als hij aan den boom hing, 2 Sam. XVIII. De Heere Jezus schoot zijn liefelijke pijl van genade in 't harte van dezen man op dien boom. Hier staat Hij stil bij dezen man, en Hij spreekt hem aan, en Hij noemt hem bij zijn naam : Zacheus, **zeide** Hij, trouwens de Heere kent diegenen die de Zijnen zijn. 2 Tim. II: 19. Haast u, **zeide** Hij, **ende** komt af, Zacheus ; 't was of Hij zei, goddelooze man, verlaat uwen weg, en ongerechte

man, verlaat uwe gedachten, en bekeert u tot den Heere, Jes. LV : 7. Komt haastelijk af, zeide Hij, neemt geen beraad, stelt het niet uit, hinkt niet op twee gedachten, komt haastelijk, Ik moet in uw huis zijn en tegelijk in uw harte ; Ik sta aan de deure, voelt gij het niet, dat Ik kloppe, doe Mij open, en Ik zal tot u inkomen, Hoogl. V, Openb. III. Wat doet de man? Hij voelt dat er kracht van den Heere uitgaat, de woorden worden zaken ; komt haastelijk af, Ik moet Mijn hart tegen u uitspreken, *en* gij moet uw hart tegen Mij uitspreken.

Heden, zeide de Heere, is dit huis, heel deze familie, zaligheid geschied. Gelukkig en zalig, Heere? zij zijn nog op de wereld, en zijn zij dan zalig? Ja, op de wereld en zalig. Hoe zal ik dat vatten? Ze zijn zalig in 't **voornemen Gods**. Man, Ik zeg, **Gods** raad aan u is tot verkrijging van zaligheid, gij zijt reeds zalig in 't begin, met dat gij uw voet op den weg gezet hebt, gij zijt zalig in uw gestalten ; Ik zat eens op een berg, daar Ik veel zaligsprekingen deed, en Ik zei, zalig zijn de armen van geest, zalig zijn ze die treuren, en gij zijt een van die, Matth. V. Gij zijt zalig in uw bewerkingen; Ik zie uw tranen, Ik zie uw belijdenis van zonden, Ik zie uw verbetering, man, het zijn **altemaal** dingen die met de zaligheid gemengd gaan, Gij zijt zalig in 't ontvangen van Mij in uw harte. Gij zijt zalig wegens de trouwe **Gods**; het werk, dat Hij begonnen heeft, zal Hij voleinden, Phil. I : 6. Gij wordt bewaard in de kracht **Gods** tot de zaligheid, en zijt reeds in hope zalig, en daarom verblijd u in de hope en verwacht ze met lijdzaamheid, 1 Petri 1 : 5 en Rom. VIII : 24. Gij zijt niet alleen in hope zalig, maar de uitslag zal niet missen; en als gij sterft zult gij verkrijgen het einde van uw geloof, de zaligheid der ziele, 1 Petri I : 9. Dan zal men op uw grafzerk zetten, zalig deze **doode**, hij is in den Heere gestorven, Openb. XIV : 13. Dat zal passen op u en op elk van die u navolgt in uw familie.

Wie hoort zulks spreken, die dat niet gaarne genieten zou? Behoorde ik in mijn, en gij in uw harte niet te zeggen, och was ik ook **zoo** gelukkig ! Zijt gij belust om te weten, ot dat uw deel is, of God u bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in 't licht? Wilt gij weten of gij dat bezit, ziet dan, wanneer de Heere Jezus zulke woorden sprak ; 't was op belijdenis, op schuldbekentenis en op prompte verbetering. Deze man deed meer als de Wet eischte; hij gaf niet alleen vier dubbel weder, maar hij gaf eerst de helft van zijne goederen aan de armen, en dan gaf hij vierdubbel weder dat hij genomen had, en van 't overige leefde hij. O ! die man, die zijn **ongerechtigheid** bekent en laat dien zal barmhartigheid geschieden.

Wij hebben het zesde kenteeken van den staat der genade onder de hand, 't welk wij in dat korte stondetje zullen zoeken

te sluiten. Wij hebben gezien hoe een boetvaardige al zijn zonden voor den Heere belijdt rondelijk en oprecht, daar hebben wij veel van gesproken. Nu zouden wij het slot zien. Drie zaken zijn ons nog over.

I. Eerst, zullen wij u zoeken dien plicht liefelijk te maken. Wij zullen ze zoeken aangenaam te maken aan vromen en aan onvromen, en elk daartoe opwekken,

II. Zullen wij een bedenking van de vromen oplossen.

III. Zullen wij een bedenking van de goddeloozen beantwoorden.

Dat zijn onze drie stukken ; ik en gij hebben gezondigd, wij zijn **altemaal** rechte zondaars, wij hebben schrikkelijk zwaar gezondigd, belijdt het, bekent het, staat in uwe schuld, dat zal u in den Heere Jezus bij God aangenaam maken; dat is ons eerste stuk. Het tweede is, dat wij van de vromen een laatste geval zullen oplossen. Het derde is, dat wij de onbekeerden ook een woordetje zullen toespreken in hun bedenking.

I. Eerst, laat ons toch naarstig zijn in de belijdenis der zonden. Is daar dan zooveel in? Ja het.

1. Als men zijn zonden belijdt, dan verhoogt en verheerlijkt men God ; en hebben ik en gij niet gaarne dat God geëerd wordt? Die Mij eeren, zal Ik ook eeren, zegt God, **1 Sam II: 30**. Gij schijnt het gaarne te hebben, gij bidt immers alle dagen, Uwen Name worde geheiligd, dat is te zeggen, ik **bidde** dat God verheerlijkt mag worden.' De schepsels gaan er **u** in voor. Gij zoudt misschien daarom gaarne in den hemel zijn. Wel belijdt dan toch veel uw zonden. Hoe! verheerlijkt men dan God, als men zijn zonden belijdt ? Ja, dan verheerlijkt men God over Zijne alwetendheid, dan zeggen wij dat is een parel aan Uwe goddelijke kroone ; men verheerlijkt God dan in Zijne alomtegenwoordigheid, en men zegt dan, Gij waart bij mij als ik zondigde, Gij omringt mijn zitten en mijn opstaan, Ps. **CXXXIX**. Men verheerlijkt God dan in Zijne lankmoedigheid, en men zegt, wat is Uwe lankmoedigheid groot in een zondaar te sparen ! Men verheerlijkt God dan in Zijne genade, dat Hij aan zulk een zondigen mensche Zijne gunste geeft; ik ben verwonderd, zegt de belijder, dat Gij mij uit mijn eigen mond niet oordeelt, dat Gij niet zegt, wat heb Ik nog meer getuigen van noode, hoort het, zijn eigen mond verdoemt hem. Eindelijk, zij verheerlijken God ook in Zijne rechtvaardigheid, ja zij kunnen God niet verheerlijken of zij moeten zonden belijden.

2. De belijdenis der zonden is **zoo** gericht om **onszelven** te verkleinen, zij drukt alle hoogten in ons ter neder. Als iemand belijdt, dan helt hij meer tot nederigheid als tot hoogmoed, dan

heeft hij meer zin in den zak als in 't purper, dan vernedert hij zich tot stof en assche. Als zoo een belijder bidt, wat bidt hij niet tegen den hoogmoed? Ps. XIX : 14, houdt toch Uwen knecht terugge van trotschheden, laat ze niet over mij heerschen! Wat een afkeer heeft God van hoogmoed! wat beloften doet God aan de nederigen ! Als men zijne zonden belijdt, dan wordt men zoo klein als Abraham, Gen. XVIII : 27, mag ik ditmaal nog we! tot U spreken, daar ik maar stof en assche ben! Ik ben geringer dan alle deze weldadigheden, ende dan alle deze Uwe trouwe, zeide Jacob, Gen. XXXII : 10, en Jes. VI : 5, ik ben maar een onrein mensche, een man van onreine lippen, Luc. V : 8, gaat uit van mij, wat zoudt Gij bij mij doen? Ik ben een zondig mensche. Eph. 111 : 8, ik ben de allerminste van alle de heiligen, ik ben niet waardig een Apostel te zijn. O, de belijdenis maakt hen zoo klein. Wilt gij gaarna nederig zijn, God zal u Zijne genade bewijzen, want Hij wederstaat de hoogveerdigen, maar den nederigen geeft Hij genade, Jac. IV : 6.

3. Het past ons en u zonden te belijden. Waarom? Ach het geeft zulk een stilte in het harte ; het begaan beroert het hart, maar gij kunt geen stilte krijgen of gij moet uw zonden belijden ; zoolang als gij niet belijdt, hoe klopt uwe consciëntie? Ps. XXXII : 3, doe ik zweeg, wierden mijne beenderen verouderd, in mijn brullen den ganschen dag; maar toen hij beled, kreeg hij verligtinge, vers 5 ; Ik hebbe gezondigd, zeide hij, 2 Sam. XII, en toen hij zeide, ik heb zottelijk gehandeld, ging zijne bangheid weg, Kap. XXIV ; Luc. XVIII komt de tollenaar belijden, daar was genade in zijn harte, Luc. XV komt de verloren zoon met belijdenis, de vader komt naar hem toe en kust hem.

4. De belijdenis, die zuivert het harte. Komt alle dagen belijden, wilt gij uw harte rein hebben; de zonde is de etter in een accident, de belijdenis is het vliem, die er de zonde uitsteekt, en zoo het harte zuivert. Spr. XXVIII : 13, al schreidet gij u tot water, gij moet de zonde niet alleen bekennen, maar ook laten. Ja belijden en laten gaat gepaard, Ps. LXXX.

Wij zullen ons niet meer begeven

Tot afwijkinge, laat ons leven.

5. Als gij belijdt, dan geneest de wonde in uw hart. Hoe gaarne hebt gij genezing? Ps. XLI : 5, geneest mijne ziele, want ik hebbe tegen U gezondigd. Als gij belijdenis gaat doen, dan komt de Heelmeester om een verband daaraan te leggen, Ps. CXLVII : 3. 't Is, Ik zal u levendig maken, Ik zal u genezen, Ik zal u gaan stillen en heelen, nu gij zoo belijdenis in tranen op uwe knieën met mond en harte uitspreekt.

De zonde is de splinter in het oog, de belijdenis trekt ze er uit; de zonde is de balk, de belijdenis doet ze er uit; de zonde

is het mes in het hart en in de wonde, de belijdenis haalt ze er uit; zolang de splinter, de balk, het mes er in is, geneest de wonde niet; maar als ze er uit is, dan geneest ze, dan komen zij tot de stilte, en 't loopt allengskens toe en geneest, dan krijgen zij vrede van God.

6. Waarom moet men belijdenis van zonden doen? Hoe zou de Heere Jezus anders aangenaam worden? Als gij het niet doet, dan hebt gij niet veel lust tot den Heere Jezus, maar als iemand belijdenis van zonden doet, wat moet de Middelaar hem waard worden, wat moet het bloed van den Middelaar hem waard zijn ! Rom. VII: 24, 25, ik ellendig mensche, zeide Paulus, wie zal mij verlossen ? ik danke God, doet hij er bij, door Jezus Christus den Middelaar zal 't geschieden, dien gewenschten Man, dien wensch der Heidenen, al wat aan Hem is, is gansch begerlijk, Hoogl. V : 16.

7. De belijdenis, hoe liefelijk is ze ! Zij is doorgaans een middel om niet alleen te vlieden naar den Heere Jezus, maar zij vereenigt hun ziele ook met Hem, Door schuldbekentenis verkrijgt ze schuldvergiftenis. Al was 't dat gij het in de hel eeuwig deed, 't zou niet voldoen ; nu komt ze haar neerleggen als een belaste, en de Heere voldoet Zijne belofte, die zich aan den belaste aanbiedt; 't is Mij, zegt Hij, lief en aangenaam dat gij zoo voor Mij komt, nu wil Ik u ook helpen ; vliegt uw harte tot Mij, Mijn harte vliegt tot u. Zij zeggen, Heere, tot wien zouden wij henegaan, Gij alleen hebt de woorden van 't eeuwig leven, Joh. VI: 68. Zij kleven den Heere aan en blijven bij Hem, of Hij hen zalig maakt of niet; ik zal bij U blijven, zeggen ze, hetzij dat Gij mij verdoemt of gelukkig maakt, ik kleef U aan, al heb ik daar zulk een klaarheid niet in,

8. De belijdenis moet u lief worden, want zij baart den rechten weg tot de vergeving. Zouden gij en ik niet gaarne vergeving hebben? Bidden wij daarom niet, vergeef ons onze schulden ? Daar schreeuwde Daniël zoo om, en is daar al het geluk niet in ? Ps. XXXII. Wat gelukzaliger mensch is dat! Paulus kon dat niet vergeten, dat David dat al gedaan en betuigd had, Rom. IV: 8. Hebt gij gezondigd en doet gij belijdenis, daar is vergiffenis, 1 Joh. 1: 9. Hebt gij gezondigd en belijdt gij, zeide de vader van den verloren zoon, daar is mijn gunste, en hij valt hem om den hals, Luc. XV. Hebt gij gezondigd en belijdt gij, zegt God tot de goddeloozen, daar is pardon, het wordt u aangeboden.

9. Gij moogt vast gaan op hetgeen wij zeggen, als gij uwe zonden belijdt, gij moet op geen misschien het aannemen. 1 Joh. 1: 9, belijdt gij, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij 't vergeeft. Wat wonderlijker tekst is dat in den Bijbel ! Johannes, waarom zegt gij niet, God is barmhartig? Waarom is Hij rechtvaardig? Is dan de rechtvaardigheid ook pleitende voor de vergevinge ? Ja, de justitie pleit ook voor

de vergeving, als gij belijdt, de trouwe Gods pleit er ook voor; Ik zal 't u vergeven, Ik ben niet beter als Mijn woord. Gij zult zeggen, dat is wat duister, hoe pleit de rechtvaardigheid? Dan zou het een onrechtvaardigheid worden, als Ik het tweemaal straffe, zegt God, eens in den Middelaar, en dan in den zondaar, Ik eische geen dubbele straffe, het staat in Mijn contract, dat al die recht belijden niet verloren zullen gaan; God kan geen verbondsbreuke dragen. Nog eens, het staat in Mijn contract, zegt God, dat al die verlegen zijn, het werkloon van Mijn Zoon zouden zijn, en zou Ik Mijn heilig kind Jezus Zijn werkloon onthouden? Ik kan zelf dat niet dragen, arbeidt daar iemand op het land van een rijke, dat zijn werkloon hem onthouden wordt, Jac. V. Mijn rechtvaardigheid zegt, Gij moet vergeven, of Gij zoudt het werkloon van den Middelaar onthouden. Nu kunt gij blijde zijn over de Goddelijke rechtvaardigheid.

10. Is het niet een redelijke en liefelijke plicht? Is er wel onredelijkheid in, dat, als wij gezondigd hebben, wij voor God alle dagen neder vallen, en zeggen, 't is mij leed, vergeeft het mij toch. Wij vragen, als gij alle dagen zondigt, en gij komt voor God bekennen dat gij u misgrepen hebt, met hart en tong en gezelschap, hebt gij dan wel onrecht bij God gevonden? Heeft Hij u wel ergens mede vermoeid? Als Hij maar belijdenis van u eischte, moet gij niet zeggen, dat het jok van den Heere zacht en Zijn last liefelijk is? De Heere eischt maar belijdenis, dat kunt gij ook gemakkelijk doen.

11. Behalve dat het zoo redelijk is, ziet hoe licht, hoe liefelijk en gemakkelijk dat het is. In 't eerste verbond, zeide God, zoo gij de zonde doet, gij zult sterven; het genadeverbond zegt, als gij belijdt, zoo is 't gedaan, dan is 't u vergeven. In 't eerste verbond laat God geen horge toe, maar in het tweede is een Borge; komt gij met belijdenis, schreit gij om den Middelaar, Ik zal 't u vergeven, zegt God, en wij betuigen het u, de zalige vergiffenis is voor u bereid, als er op uw belijdenis volgt een zuchten om gemeenschap te krijgen aan den Middelaar. God zegt, Jer. III: 13, alleenlijk kent uwe ongerechtigheid, en Ik zal het u vergeven, bekent uwe schuld, en dan is het gedaan, Ik bekeer de vrucht van uw buik noch uw rijkdommen niet, maar dat gij uw schuld bekent, en dan is 't gedaan.

12. Wilt gij niet, gij zult schade lijden, want gij zult geen voorspoed hebben, gij zult geen barmhartigheid hebben, maar gij zult met een bezwijkend en bevend harte moeten leven, en met beven aan God moeten denken: gij zult raad en daad zoeken, maar gij zult er niet uit kunnen, gij zult het niet weg kunnen zetten dat gij gezondigd hebt; in de eeuwigheid zult gij het willen gaan belijden, maar 't zal u niet verlichten, al schreeuwdet gij 't uit, 't zal zonder verlich-